

DĚJINY VÍCEHLASÉ MŠE (generální syllabus předmětu)

1. TEMATICKÝ OKRUH

Mše jako textový a rituální útvar

Vymezení termínu

Ritualita a obřadnost ve středověku a renesanci – historický a sociologický aspekt

Dějiny mše

Struktura mešního formuláře a principy jeho skladby

Sestavování mešních formulářů

2. TEMATICKÝ OKRUH

Mše jako hudební útvar

Hudební podoba gregoriánské mše - problematika formy

Útvary antifonální a rezponzoriální psalmodie

Útvary nežalmového zpěvu

Tropace - tropy - princip proprializace textů mešního ordinaria

3. TEMATICKÝ OKRUH

Počátky vícehlasého zpracování

Vícehlas jako horizontální a simultánní tropus

Organální a diskantová technika při zpracování částí mešního formuláře - problém deformace liturgického cantu firmu

Nejstarší doklady vícehlasého zpracování mešních částí :

St.Martial - Santiago de Compostela - Notre Dame

4. TEMATICKÝ OKRUH

Počátky autonomního přístupu k mešnímu textu

Konduktová a motetová technika - izorytmické moteto

Cykličnost jako formotvorný princip - vymezení cyklu - pseudocyklus

Pseudocyklické mešní formuláře 14.stol.- kompiláty z Tournai, Tolouse, Besançon, Barcelony a Florencie.

Guillaume de Machaut : Messe de Notre Dame

5. TEMATICKÝ OKRUH

Formování principu cykličnosti - větné dvojice a raná parodická technika:

Nová gregoriánská tvorba - formuláře krátkých textů - cykličnost v chorální mši [TuB]

Anglická škola - Leonel Power - párové věty - [Old Hall]

Počátky parodické techniky

Antonius de Cividale, Zacharias de Teramo, Bartolomeo da Bologna (Gloria *Vince con legna*; Credo *Morir desio*)
[Oxford 213]

Johannes Ciconia

6. TEMATICKÝ OKRUH

Od proporčnosti k linearizaci (2.pol.15. stol.)

1. Plenární mše
2. Tenorová mše
3. Světský cantus firmus - proces linearizace a motivizace
4. Problematika racionálně technických kompozičních postupů
izorytmická technika
proporční (menzurní) kánon
Missa prolotionis
Missa cuiusvis toni
5. Navazování na tradici (L'homme arme)

7. TEMATICKÝ OKRUH

Osudy vícehlasé mše v 16. století

1. Missa parodica (Missa quinis vocibus)
2. Tridentký koncil a proces zjednodušování (simplifikace)
3. Missa Papae Marcelli

Literatura:

- Bossuyt, Ignace:** *Die Kunst der Polyphonie. Die flämische Musik von Guillaume Dufay bis Orlando di Lasso*, Atlantis Musikbuch-Verlag, Zürich 1997
- Finscher, Ludwig:** *Die Messe als musikalisches Kunstwerk*, in: *Neues Handbuch der Musikwissenschaft*, Band 3: *Die Musik des 15. und 16. Jahrhunderts*, Laaber-Verlag, Laaber 1990
- Heikamp, Dieter:** *Zur Struktur der Messe „L'omme armé super voces musicales“ von Josquin des Prez*. In: *Die Musikforschung*, Band 19, 1966, s. 121-141.
- Hoppin, Richard, H.:** *Reflexions on the Origin of the Cyclic Mass*. In: *Liber amicorum Charles van den Borren*, Antwerpen 1964, s. 85 – 92.
- Krák, Egon:** *Viachlas v hudbe Európy. Teoretické, kompozičné a historické súvislosti viachlasej hudby. Stredovek a renesancia*, Hudobné centrum, Bratislava 2008
- Mauser, Siegfried (ed.):** *Handbuch der musikalischen Gattungen*, Band 9: *Messe und Motette*, Laaber-Verlag, Laaber 1998
- Sborník:** *„Musikalische Gattungen in Einzeldarstellungen, Bd 2: Die Messe*, DTV/Bärenreiter-Verlag, Kassel 1985; ISBN 3-7618-4420-4
- Wagner, Peter.:** *Geschichte der Messe*, Leipzig 1913, reprint: Hildesheim 1963

Príslušná hesla v hlavných muzikologických encyklopediách